

ZAPISNIK

sa 64. sjednice Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije održane 31. januara 2022. godine

Sjednica je počela u 13.30 sati.

Predsjedavao je Momčilo Radulović, predsjednik Savjeta ASK.

Sjednici su prisustvovali članovi Savjeta ASK: Goranka Vučinić, Rifat Hadrović, Gavriilo Čabarkapa i Zlatko Vujović.

Sjednici su prisustvovali: Jelena Perović, direktorica ASK, Marko Škerović, samostalni savjetnik u Odsjeku za integritet i lobiranje i Aleksandra Vojinović, sekretarka Savjeta ASK.

Sjednica je bila otvorena za predstavnike medija.

Za 64. sjednicu jednoglasno je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lobiranju;
2. Izvještaj Radne grupe ASK za prikupljanje podataka o prekršajima i izrečenim sankcijama u periodu 1. januar 2016. godine do 30. juna 2021. godine; i
3. Tekuća pitanja.

Jednoglasno je usvojen Zapisnik sa 63. sjednice Savjeta, bez primjedbi.

Jednoglasno je prihvaćen prijedlog da sjednici prisustvuje Marko Škerović.

Prva tačka: Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lobiranju

Predsjedavajući je podsjetio da je Savjet ASK ukazao na potrebu izrade kvalitetnog zakonskog rješenja u oblasti lobiranja, kako bi se stvorile pretpostavke za njegovu punu primjenu, a samim tim pokazala politička volja za da se krene sa mrtve tačke i da se na adekvatan način procesuiru i sankcioniše kršenje zakona.

Napomenuo je i da je i Evropska komisija u svojim izvještajima ukazivala na nedostatak rezultata u oblasti lobiranja, zbog ograničenog dometa primjene Zakona o lobiranju, uprkos aktivnostima ASK u pogledu podizanja svijesti usmjerenih na organe vlasti, lokalnu samoupravu i Parlament.

S obzirom da je od ASK zatražen proaktivniji pristup u ovoj oblasti, podsjetio je da je ASK kod Ministarstva pravde i ljudskih prava inicirala formiranje Radne grupe za izmjenu Zakona o lobiranju, kako bi se stvorile pravne pretpostavke za otkrivanje i adekvatno procesuiranje kršenje zakona. Radna grupa je izradila Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lobiranju, koji je prošao javnu raspravu i sada je u toku tehničko usaglašavanje kod Sekretarijata za zakonodavstvo. Zbog važnosti ovog zakonskog teksta, potrebno je da se Savjet upozna sa planiranim izmjenama, kao i da svojim prijedlozima doprinese donošenju najkvalitetnijeg zakonskog teksta.

Prije otvaranja rasprave, a na poziv predsjedavajućeg, **Marko Škerović** je predstavio Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lobiranju (*Nacrt zakona je sastavni dio ovog zapisnika – Aneks1*).

Nakon otvaranja rasprave, **Goranka Vučinić** je predložila da se u članu 4 Nacrta zakona proširi definicija „naručioca lobiranja“, na način da se interes u kojem se vrši lobiranje može odnositi i na povezana lica sa naručiocem lobiranja ako je on/ona fizičko lice. Stoga bi, nakon riječi “njegovih članova”, bile dodate riječi “odnosno povezanih lica”. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

Zlatko Vujović je predložio da se u Nacrt zakona uvede definicija pojma „javno zastupanje“ ili da se razradi kroz član 5 tačka 3), kojim je definisano da se aktivnosti lica koja javno saopštavaju svoje stavove ne smatraju lobiranjem. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

Momčilo Radulović je predložio da se u članu 5 izmijeni tačka 6), na način da se komunikacijske aktivnosti usmjerene na zaštitu i ostvarivanje ličnih prava ograničenih određenim zakonskim odredbama i odredbama drugih opštih akata, pored pojedinaca odnose i na grupe. Tako bi, nakon riječi “pojediniaca” trebalo dodati riječi “i grupa”.

Takođe, predložio je da se u članu 15 uvede zabrana za lobistu da obavlja djelatnost lobiranja u organu vlasti u kojem je povezano lice sa tim lobistom raspoređeno na pozicijama ekspertsko-rukovodnog i visoko rukovodnog kadra, pri čemu povezano lice predstavlja srodnika u prvom stepenu srodstva.

Prijedlozi su jednoglasno prihvaćeni.

Rifat Hadrović je predložio da se u član koji se odnosi na uslove za obavljanje djelatnosti lobiranja briše poslovna sposobnost kao uslov za obavljanje djelatnosti lobiranja od strane fizičkog lica. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

Momčilo Radulović je predložio da Savjet ASK dostavi Ministarstvu pravde navedene prijedloge za izmjenu Nacrta zakona o izmjenam i dopunama zakona o lobiranju.

Prijedlog je jednoglasno usvojen.

Druga tačka: Izvještaj Radne grupe ASK za prikupljanje podataka o prekršajima i izrečenim sankcijama u periodu 1. januar 2016. godine do 30. juna 2021. godine

Predsjedavajući je kazao da je direktorica ASK donijela Odluku kojom je formirana Radna grupa za prikupljanje podataka o prekršajima i izrečenim sankcijama u periodu 1. januar 2016. godine do 30. juna 2021. godine. Zadatak Radne grupe bio je da analizira rezultate rada Agencije u oblasti prekršaja kao i sudova za prekršaje, radi utvrđivanja da li izrečene sankcije imaju odvraćajući efekat, kao i da o tome sačini poseban izvještaj. Pozvao je predsjednika radne grupe Zlatka Vujovića da nas ukrako izvijesti o zaključcima i preporukama koje je donijela Radna grupa.

Zlatko Vujović je kazao da je je Izvještaj izrađena, između ostalog, kako bi se razjasnile nejasnoće u pogledu rezultata rada ASK u oblasti prekršaja, kao i kako bi se omogućilo praćenje rada Agencije od strane zainteresovane javnosti.

Kazao je da je glavni izazov u ovoj oblasti praksa sudova za prekršaje, koji odlučuju saglasno Zakonu o prekršajima, te izriču kazne ispod minimuma propisanog Zakonom o sprječavanju korupcije. Predložio je da Agencija uputi zahtjev prema sudskoj vlasti za održavanje savjetovanja na temu kaznene politike u odnosu na javne funkcionere, gdje bi se ukazalo na potrebu uspostavljanja prakse kažnjevanja koja će imati odvraćajući efekat, na šta je ukazala i Evropska komisija.

Momčilo Radulović je ocijenio da je Radna grupa izradila sveobuhvatan i kvalitetan dokument, gdje se ukazuje na probleme sa kojima se u praksi suočava ASK, kada je u pitanju kaznena politika sudova za prekršaje.

Predložio je da Agencija uputi prema Vrhovnom sudu Crne Gore zahtjev za formiranje radne grupe za preispitivanje kaznene politike u odnpsu na javne funkcionere.

Takođe, predložio je da Izvještaj Radne grupe ASK bude objavljen na internet stranici ASK, kao i da bude sastavni dio Izvještaja o radu ASK za 2021. godinu.

Prijedlozi su jednoglasno prihvaćeni.

Jelena Perović je kazala da se postupci pred Agencijom vode u cilju ostvarivanja transparentnosti podataka o imovini i prihodima javnih funkcionera, jer javnost ima pravo da zna šta oni posjeduju. Podsjetila je da je Zakon o sprječavanju korupcije usklađen sa najvišim evropskim standardima u oblasti antikorupcije. Kazala je da se Agenciji često spočitava da vodi postupke za tzv. minorne razlike u prijavljenoj imovini i prihodima, podsjećajući da se postupci vode kada postoji sumnja u kršenje Zakona, što se utvrđuje u zakonkom postupku, gdje svaka stranka ima pravo da iznese dokaze i koristi sva pravna sredstva kako bi zaštitila svoje interese.

Ukazala je na slučajeve gdje se pojedinim sudskim odlukama pokušava staviti van snage Zakon o sprječavanju korupcije, što je, prema njenom mišljenju, neshvatljivo. Kao primjer je navela jednu odluku kojom je odlučeno da javno funkcioner nije prekršio ZSK time što nije prijavio kreditno zaduženje supružnika, te da na taj način nije zloupotrijebio službeni položaj i nije trgovao uticajem, pa stoga nije odgovoran za prekršaj koji mu se stavlja na teret. Podsjetila je da ZSK propisuje prekršajnu odgovornost za nedostavljanje tačnih i potpunih podataka. Dodala je da ASK ne ulaže žalbe u slučajevima izricanja opomena za tzv. manje prekršaje, jer smatra da takvi slučajevi ne zavrjeđuju ozbiljniju kaznu. Nije joj jasan otpor jednog dijela javnosti prema takvom postupanju ASK. Ocijenila je da se zbog takvog odnosa javnih funkcionera dovodi u pitanje savjesno obavljanje funkcije od strane tih javnih funkcionera, jer ih sama prekršajna odgovornost ne čini nedostojnim vršenja javne funkcije, već način odbrane pred nadležnim organima. Zaključila je da ASK ne može žmuriti na kršenja zakona, već će i dalje pokretati postupke.

Treća tačka: Tekuća pitanja

I. Odlučeno je da se ovlasti advokat koji će zastupati ASK - Savjet ASK pred Upravnim sudom Crne Gore, u sporu po Tužbi Marka Begovića, br. predmeta UPI

136-2020 i da preduzima sve radnje u navedenom postupku, do njegovog okončanja. Ispred Savjeta ASK, postupak će pratiti Momčilo Radulović, i Gavriilo Čabarkapa i o tome izvještavati ostale članove Savjeta ASK.

II. Savjet je zatražio od direktorice ASK pisani odgovor u odnosu na navode iz predstavke poslanika u Skupštini Crne Gore Petra Ivanovića, br. UPI-02-03-35/9-21;

III. Savjet je zatražio dostavljanje Plana kontrole i nadzora za izbore za odbornike u Skupštini opštine Berane i Skupštini opštine Ulcinj;

IV. Odlučeno je da se datum i tema naredne sjednice odredi naknadno.

Savjet ASK, na 64. sjednici, usvojio je sljedeće

ZAKLJUČKE I/ILI KONSTATACIJE:

1. Savjet ASK je odlučio da Ministarstvu pravde, kao predlagачu, uputi prijedloge za izmjene i dopune Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lobiranju, kako slijedi:
 - u članu 4 proširiti definiciju „naručioca lobiranja“, na način da se interes u kojem se vrši lobiranje može odnositi i na povezana lica sa naručiocem lobiranja ako je on fizičko lice. Stoga bi, nakon riječi “njegovih članova”, bile dodate riječi “odnosno povezanih lica”;
 - uvesti definiciju pojma „javno zastupanje“ ili je razraditi kroz član 5 tačka 3) Nacrta zakona, kojim je definisano da se aktivnosti lica koja javno saopštavaju svoje stavove ne smatraju lobiranjem.;
 - u članu 5 izmijeniti tačku 6) na način da se komunikacijske aktivnosti usmjerene na zaštitu i ostvarivanje ličnih prava ograničenih određenim zakonskim odredbama i odredbama drugih opštih akata, pored pojedinaca odnose i na grupe. Tako bi, nakon riječi “pojedrinaca” trebalo dodati riječi “i grupa”;
 - član koji se odnosi na uslove za obavljanje djelatnosti lobiranja ne treba da sadrži poslovnu sposobnost kao uslov za obavljanje djelatnosti lobiranja od strane fizičkog lica;

- u članu 15 uvesti zabranu za lobistu da obavlja djelatnost lobiranja u organu vlasti u kojem je povezano lice sa tim lobistom raspoređeno na pozicijama ekspertsko-rukovodnog i visoko rukovodnog kadra, pri čemu povezano lice predstavlja srodnika u prvom stepenu srodstva.
- 2. Odlučeno je da ASK prema Vrhovnom sudu uputi Crne Gore zahtjev za formiranje radne grupe za preispitivanje kaznene politike u odnosu na javne funkcionere;
- 3. Odlučeno je da Izvještaj Radne grupe za prikupljanje podataka o prekršajima i izrečenim sankcijama u periodu 1. januar 2016. godine do 30. juna 2021. godine, bude objavljen na internet stranici ASK, kao i da bude sastavni dio Izvještaja o radu ASK za 2021. godinu;
- 4. Odlučeno je da se ovlasti advokat koji će zastupati ASK - Savjet ASK pred Upravnim sudom Crne Gore, u sporu po Tužbi Marka Begovića, br. predmeta UPI 136-2020 i da preduzima sve radnje u navedenom postupku, do njegovog okončanja. Ispred Savjeta ASK, postupak će pratiti Momčilo Radulović, i Gavriilo Čabarkapa i o tome izvještavati ostale članove Savjeta ASK.
- 5. Od direktorice ASK je zatražen pisani odgovor u odnosu na navode iz predstavke poslanika u Skupštini Crne Gore Petra Ivanovića, br. UPI-02-03-35/9-21;
- 6. Od direktorice ASK je zatraženo dostavljanje Plana kontrole i nadzora za izbore za odbornike u Skupštini opštine Berane i Skupštini opštine Ulcinj;
- 7. Odlučeno je da se datum i tema naredne sjednice odredi naknadno.

Sjednica je zaključena u 15.30h

Broj 00 – 110/3-2022

Podgorica, 22. februar 2022. godine

SEKRETARKA SAVJETA

Aleksandra Vojinović, s.r.

PREDSJEDNIK

Momčilo Radulović, s.r.

ZAKON O LOBIRANJU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja djelatnosti lobiranja, pravila lobiranja i druga pitanja od značaja za lobiranje.

Definicija lobiranja

Član 2

Lobiranje je djelatnost kojom se preduzimaju radnje u cilju vršenja uticaja na organe zakonodavne i izvršne vlasti na državnom, odnosno lokalnom nivou, organe državne uprave, nezavisna tijela, regulatorna tijela, javne ustanove, javna preduzeća i druga pravna lica koja vrše javna ovlašćenja, odnosno djelatnosti od javnog interesa ili su u većinskom državnom vlasništvu (u daljem tekstu: organ vlasti) u postupku donošenja opštih akata, kao i pojedinačnih akata koji su od javnog interesa, iz nadležnosti tih organa vlasti, radi ostvarivanja interesa onoga u čije ime lobista nastupa, u skladu sa zakonom.

Lobista i pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja

Član 3

Djelatnost lobiranja može da obavlja fizičko lice koje ima odobrenje za obavljanje djelatnosti lobiranja izdato u skladu sa ovim zakonom (u daljem tekstu: „lobista“) i privredno društvo, odnosno nevladina organizacija koja ispunjava uslove propisane ovim zakonom (u daljem tekstu: „pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja“).

Djelatnost lobiranja može obavljati i fizičko lice iz stava 1 ovog člana zaposleno kod naručioca lobiranja (u daljem tekstu: „interni lobista“).

Naručilac lobiranja

Član 4

Naručilac lobiranja je fizičko ili pravno lice u čijem interesu ili interesu njegovih članova se vrši lobiranje na osnovu ugovora o lobiranju ili na osnovu naloga za lobiranje internom lobisti, u skladu sa zakonom.

Aktivnosti koje se ne smatraju lobiranjem

Član 5

Lobiranjem se ne smatraju:

- 1) aktivnosti javnih funkcionera ili državnih, odnosno lokalnih službenika i namještenika, u okviru njihovih nadležnosti, radi iniciranja, pripreme, razmatranja, usvajanja i davanja obrazloženja predloženih rješenja zakona i drugih opštih akata;
- 2) informacije, stavovi i mišljenja o zakonima, drugim propisima i opštim aktima, predlozima ili nacrtima zakona i drugih opštih akata objavljena u medijima, na društvenim mrežama ili na javnim događajima;
- 3) aktivnosti lica koja javno saopštavaju svoje stavove;
- 4) aktivnosti lica koja učestvuju po pozivu organa vlasti, sa ili bez naknade, u pripremi, razmatranju ili davanju stručnih mišljenja o predloženim rješenjima zakona i drugih opštih akata;
- 5) građanske inicijative upućene organima vlasti na predložena rješenja zakona i drugih opštih akata;
- 6) komunikacijske aktivnosti pojedinca usmjerene na zaštitu i ostvarivanje ličnih prava ograničenih određenim zakonskim odredbama i odredbama drugih opštih akata.

Lobirano lice

Član 6

Lobirano lice je izabrano, imenovano i postavljeno lice u organu vlasti, lice na čiji izbor, imenovanje ili postavljenje organ vlasti daje saglasnost i druga lica u organu vlasti koja učestvuju u postupku pripreme i donošenja opšteg, odnosno pojedinačnog akta koji je od javnog interesa ili može uticati na donošenje opšteg, odnosno pojedinačnog akta koji je od javnog interesa.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 7

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. NAČELA LOBIRANJA

Načelo zaštite javnog interesa

Član 8

Lobiranjem ne smiju nastati štetne posljedice po javni interes.

Načelo javnosti

Član 9

Aktivnosti u obavljanju djelatnosti lobiranja su javne.

Načelo povjerljivosti

Član 10

Podaci i informacije koje se koriste u postupku lobiranja mogu, u skladu sa ugovorom o lobiranju, biti povjerljivi, osim podataka i informacija koji se u skladu sa zakonom moraju objaviti, odnosno učiniti dostupnim nadležnim državnim organima.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužno je da, u skladu sa stavom 1 ovog člana, obezbijedi povjerljivost podataka koje dobija od naručioca lobiranja.

Integritet

Član 11

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužno je da prilikom lobiranja postupa u skladu sa principom integriteta.

Načelo udruživanja

Član 12

Lobisti imaju pravo osnovati udruženja lobista.

Izbjegavanje sukoba interesa

Član 13

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužno je da prilikom lobiranja izbjegava sukob interesa.

Sukob interesa kod lobiste, odnosno pravnog lica koje obavlja djelatnost lobiranja postoji ukoliko:

- 1) zastupa dva naručioca lobiranja sa suprotnim interesima;
- 2) preuzima lobističke aktivnosti prema licu, koje je sa lobistom povezano lice.

Lobista, odnosno odgovorno lice u pravnom licu koje obavlja djelatnost lobiranja dužno je da da pisanu izjavu o nepostojanju sukoba interesa iz stava 2 tačka 1 ovog člana.

Izjava o nepostojanju sukoba interesa iz stava 3 ovog člana, sastavni je dio ugovora iz člana 29 ovog zakona, odnosno naloga iz člana 30 ovog zakona.

Lobista je dužan da obavijesti organ vlasti u slučaju postojanja sukoba interesa iz stava 2 tačka 2 ovog člana.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, organ vlasti je dužan da omogući lobisti komunikaciju sa drugim licem iz tog organa.

Ukoliko organ vlasti ne može postupiti u skladu sa stavom 6 ovog člana, lobista je dužan da obavijesti naručioca lobiranja da nije u mogućnosti da vrši lobiranje kod tog organa.

Agencija za sprječavanje korupcije (u daljem tekstu: Agencija) će dati mišljenje o postojanju eventualnog sukoba interesa u slučajevima kada je lobirano lice koje je javni funkcioner u protekle dvije godine bilo zaposleno kod naručioca lobiranja.

Javnim funkcionerom i sa njim povezanim licem smatraju se javni funkcioner i sa njim povezano lice u smislu zakona kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

III. DJELATNOST LOBIRANJA

Uslovi za obavljanje djelatnosti lobiranja

Član 14

Odobrenje za obavljanje djelatnosti lobiranja izdaje se fizičkom licu:

- 1) koje ima najmanje visoko obrazovanje, sedmi nivo okvira kvalifikacija;
- 2) koje nije osuđivano za krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti;
- 3) kome nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u oblasti za koju lobira;
- 4) koje ima sertifikat o položenom ispitu za obavljanje poslova lobiranja;

5) koje ima potpisanu izjavu o nepostojanju ograničenja iz člana 15 st. 1, 2 i 3 ovog zakona.

Privredno društvo i nevladina organizacija mogu da obavljaju djelatnost lobiranja, ako su upisani u registar lobista u skladu sa ovim zakonom.

Uslovi za upis u registar lobista:

- 1) da su upisani u Centralni registar privrednih subjekata, odnosno Registar nevladinih organizacija;
- 2) da pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja i odgovorno lice u tom pravnom licu nije osuđivano za krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti;
- 3) da ima zaposlenog najmanje jednog lobistu;
- 4) da odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno nevladinoj organizaciji dostavi potpisanu izjavu o nepostojanju ograničenja iz člana 15 st. 1, 2 i 3 ovog zakona.

Strano fizičko, odnosno pravno lice može da obavlja djelatnost lobiranja u Crnoj Gori, ako je upisano u registar lobista u skladu sa ovim zakonom.

Zabrana obavljanja djelatnosti lobiranja

Član 15

Zabranjeno je obavljanje djelatnosti lobiranja:

- 1) javnom funkcioneru;
- 2) članu upravnog, odnosno nadzornog odbora privrednog društva ili pravnog lica u kojem država ili jedinica lokalne samouprave ima udio u vlasničkim pravima;
- 3) članu organa političke partije i funkcioneru partije;
- 4) članu organa upravljanja državnog fonda i fondacije ili njihovom zastupniku.

Zabrana obavljanja djelatnosti lobiranja za lica iz stava 1 tačka 1 ovog člana prestaje po isteku godinu dana od dana prestanka funkcije.

Izuzetno od stava 2, zabrana obavljanja djelatnosti lobiranja za lica iz stava 1 tačka 1 ovog člana, a koje su usmjerene na nadležni organ vlasti u kojem je javni funkcioner obavljao funkciju, prestaje po isteku dvije godine od dana prestanka funkcije.

Sertifikat o položenom ispitu za obavljanje poslova lobiranja

Član 16

Sertifikat iz člana 14 stav 1 tačka 4 ovog zakona, nakon položenog ispita za obavljanje poslova lobiranja, izdaje Agencija.

Program i način polaganja ispita iz stava 1 ovog člana, kao i obrazac sertifikata o položenom ispitu za obavljanje poslova lobiranja, propisuje organ državne uprave nadležan za poslove lobiranja i sprječavanja korupcije (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Zahtjev za izdavanje odobrenja

Član 17

Zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja lica iz člana 14 stav 1 ovog zakona, podnose Agenciji.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži ime i prezime, jedinstveni matični broj i prebivalište lica, kao i oblast lobiranja.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se dokazi o ispunjenosti uslova iz člana 14 ovog zakona i izjava podnosioca zahtjeva da ne postoje ograničenja iz člana 15 st. 1, 2 i 3 ovog zakona.

Obrazac i sadržaj zahtjeva za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Odobrenje za obavljanje djelatnosti

Član 18

Odobrenje za obavljanje djelatnosti lobiranja izdaje Agencija, u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva iz člana 17 ovog zakona.

Odobrenje za obavljanje djelatnosti lobiranja izdaje se sa rokom važenja od tri godine i može se na zahtjev lobiste, produžavati pod istim uslovima, sa rokom važenja od tri godine.

Zahtjev iz stava 2 ovog člana, podnosi se najkasnije 30 dana prije isteka roka na koji je odobrenje izdato.

Ako lobista ne podnese zahtjev u roku iz stava 3 ovog člana, Agencija će donijeti rješenje o prestanku važenja odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja.

Prestanak važenja odobrenja

Član 19

Odobrenje za obavljanje djelatnosti lobiranja prestaje da važi:

- 1) na zahtjev lobiste;
- 2) istekom važenja odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja, ako lobista ne podnese zahtjev za produženje odobrenja;
- 3) ako je lobista pravosnažno osuđen za krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti;
- 4) ako se u postupku utvrdi da je lobista prekršio odredbe o sukobu interesa;
- 5) ako je lobisti izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u oblasti za koju lobira;
- 6) ako lobista prikuplja podatke i informacije suprotno članu 33 st. 2 i 3 ovog zakona ili tako prikupljane podatke koristi za lobiranje;
- 7) ako se lobista bavi nedozvoljenim lobiranjem u smislu člana 41 ovog zakona;
- 8) ako je lobista dao neistinite podatke ili falsifikovana dokumenta na osnovu kojih je izdato odobrenje;
- 9) gubitkom poslovne sposobnosti lobiste;
- 10) ako lobista postane javni funkcioner;
- 11) ako lobista postane član organa iz člana 15 stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona.

Rješenje o prestanku važenja odobrenja

Član 20

O prestanku važenja odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja Agencija donosi rješenje.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Upis u registar lobista

Član 21

O lobistima i pravnim licima koja obavljaju djelatnost lobiranja Agencija vodi registar (u daljem tekstu: registar lobista).

Upis lobiste u registar lobista vrši se danom izdavanja odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja.

Upis pravnog lica u registar lobista, vrši se po prijavi tog pravnog lica kad Agencija utvrdi da su ispunjeni uslovi iz člana 14 stav 3 ovog zakona i o tome donese rješenje.

Uz prijavu iz stava 3 ovog člana prilažu se dokazi o ispunjenosti uslova iz člana 14 stav 3 ovog zakona i izjava odgovornog lica u privrednom društvu, odnosno nevladinoj organizaciji da ne postoje ograničenja iz člana 15 st. 1, 2 i 3 ovog zakona.

Registar lobista vodi se u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti.

Brisanje iz registra

Član 22

Agencija će brisati lobistu iz registra lobista na osnovu rješenja o prestanku važenja odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja.

Pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja briše se iz registra lobista:

- 1) na zahtjev tog pravnog lica;
- 2) prestankom važenja odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja za zaposlenog lobistu;
- 3) ako nema zaposlenog lobistu;
- 4) ako je brisano iz Centralnog registra privrednih subjekata, odnosno Registra nevladinih organizacija ;
- 5) ako se protiv odgovornog lica u pravnom licu vodi krivični postupak ili je to lice osuđeno za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- 6) ako zastupa dva naručioca lobiranja sa suprotnim interesima;
- 7) ako prikuplja podatke i informacije suprotno članu 33 st. 2 i 3 ovog zakona ili tako prikupljane podatke koristi za lobiranje;
- 8) ako se bavi nedozvoljenim lobiranjem u smislu člana 41 ovog zakona;
- 9) ako je dostavilo neistinite podatke ili falsifikovana dokumenta na osnovu kojih je donijeto rješenje iz člana 21 stav 3 ovog zakona;
- 10) ako odgovorno lice u pravnom licu koje obavlja djelatnost lobiranja postane javni funkcioner;
- 11) ako odgovorno lice u pravnom licu koje obavlja djelatnost lobiranja postane član organa iz člana 15 stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona.

O brisanju pravnog lica iz registra lobista Agencija donosi rješenje.

Lobista, odnosno pravno lice koje je brisano iz registra lobista zbog prestanka važenja odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja iz člana 19 stav 1 tač. 3, 4 i 5, 6, 8 ovog zakona, mogu biti ponovo upisani u registar lobista nakon isteka tri godine od dana brisanja.

Obaveza obavještanja o promjenama

Član 23

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja, dužni su da o promjenama koje se odnose na uslove za obavljanje djelatnosti lobiranja iz člana 14 ovog zakona pisano obavijeste Agenciju.

Pored obaveze iz stava 1 ovog člana, lobista je dužan da pisano obavijesti Agenciju o promjeni podataka o prebivalištu i oblasti lobiranja, a pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja o promjeni podataka koji se odnose na podatke iz Centralnog registra privrednih subjekata, odnosno Registra nevladinih organizacija, poreskom identifikacionom broju, kao i promjene koje se odnose na lobistu zaposlenog u tom pravnom licu uključujući i promjenu lobiste.

O promjenama iz st. 1 i 2 ovog člana, lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja, dužni su da pisano obavijeste Agenciju, u roku od sedam dana od dana nastanka promjene.

Primjena zakona o upravnom postupku

Član 24

Na postupak izdavanja i prestanka važenja odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja i donošenje rješenja o upisu i brisanju iz registra lobista primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak, bez sprovođenja usmene rasprave, ukoliko ovim zakonom nije drukčije propisano.

Sadržaj registra lobista

Član 25

U registar lobista upisuju se podaci o:

1) lobistima i to:

- ime i prezime, jedinstveni matični broj i prebivalište, adresu stanovanja ili poslovnu adresu, broj telefona i e-mail adresu.
- broj i datum odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja, sa rokom važenja,
- broj i datum upisa u registar lobista, i
- oblast lobiranja;

2) pravnim licima koja obavljaju djelatnost lobiranja, i to:

- naziv, sjedište i poreski identifikacioni broj,
- ime i prezime, jedinstveni matični broj i prebivalište odgovornog lica,
- broj i datum rješenja o upisu u registar lobista,
- ime i prezime, jedinstveni matični broj i prebivalište lobiste zaposlenog u tom pravnom licu,
- broj i datum odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja za lobistu zaposlenog u tom pravnom licu, sa rokom važenja;

3) naručiocu lobiranja, i to:

- ime i prezime i adresa fizičkog lica, odnosno naziv i sjedište pravnog lica i ime i prezime odgovornog lica u tom pravnom licu,
- djelatnost naručioca lobiranja,
- predmet lobiranja,
- oblast lobiranja,
- ime i prezime lobiste, odnosno naziv i sjedište pravnog lica koje obavlja djelatnost lobiranja, a koje je naručilac lobiranja angažovao-

U registru lobista vode se i podaci o lobistima i pravnim licima, koji su brisani iz registra lobista, i to:

- broj i datum rješenja o prestanku važenja odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja, sa podacima o razlozima prestanka važenja odobrenja, odnosno datumu brisanja iz registra lobista, i

- broj i datum rješenja o brisanju pravnog lica iz registra lobista, kao i razloge brisanja.

Obrazac i način vođenja registra lobista, propisuje Ministarstvo.

Javnost registra lobista

Član 26

Registar lobista je javan i objavljuje se na internet stranici Agencije, osim podataka koji se odnose na jedinstveni matični broj lica i poreski identifikacioni broj. Prebivalište, adresa stanovanja ili poslovna adresa, broj telefona i e-mail adresa lobiste se objavljuju uz saglasnost lobiste.

Legitimacija

Član 27

Lobista je dužan da se prilikom obavljanja djelatnosti lobiranja, predstavi stavljanjem na uvid legitimacije.

Legitimaciju iz stava 1 ovog člana, izdaje Agencija.

U slučaju brisanja lobiste iz registra lobista, lobista je dužan da Agenciji vrati legitimaciju, u roku od sedam dana od dana brisanja.

Obrazac i sadržaj legitimacije lobiste, propisuje Ministarstvo.

IV. SPROVOĐENJE LOBIRANJA

Osnov za sprovođenje lobiranja

Član 28

Lobiranje se sprovodi na osnovu pisanog ugovora zaključenog između lobiste, odnosno pravnog lica koje obavlja djelatnost lobiranja i naručioca lobiranja, kao ugovornih strana, ili na osnovu naloga za lobiranje internom lobisti.

Ugovor o lobiranju

Član 29

Lobista, osim internog lobiste, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja ne smiju otpočeti lobiranje prije zaključivanja ugovora o lobiranju.

Ugovor o lobiranju naročito sadrži:

- 1) podatke o ugovornim stranama;
- 2) predmet lobiranja (opis predmeta i cilj lobiranja);
- 3) podatke o načinu i vremenu trajanja lobiranja;
- 4) visinu naknade za lobiranje;

5) izjavu lobiste, odnosno odgovornog lica u pravnom licu koje obavlja djelatnost lobiranja o nepostojanju sukoba interesa i izjavu da će postupati u skladu sa pravilima lobiranja propisanim ovim zakonom. Ako je ugovorna strana pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja, ugovor o lobiranju sadrži i ime i prezime lobiste zaposlenog kod tog pravnog lica koji će sprovođivati aktivnosti lobiranja.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja, ne mogu se ugovorom obavezati na određeni ishod lobiranja.

Ugovorom definisana naknada za lobiranje, ni njen iznos, ne smiju zavisiti od ishoda lobiranja.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja, ne može vršiti bilo kakvu djelatnost lobiranja ili zaključivati alternativne ugovore koji utiču na djelatnost lobiranja sa naručiocem, koji odstupaju ili su u suprotnosti sa uslovima utvrđenim ugovorom o lobiranju.

Član 30

Nalog za lobiranje

Interni lobista ne smije otpočeti lobiranje prije preuzimanja naloga za lobiranje.

Nalog za lobiranje naročito sadrži:

- 1) podatke o naručiocu lobiranja i zaposlenom internom lobisti;
- 2) predmet lobiranja (opis predmeta i cilj lobiranja);
- 3) podatke o načinu i vremenu trajanja lobiranja;
- 4) izjavu internog lobiste o nepostojanju sukoba interesa i izjavu da će postupati u skladu sa pravilima lobiranja propisanim ovim zakonom.

Interni lobista, ne može se nalogom obavezati na određeni ishod lobiranja.

Interni lobista, ne može vršiti bilo kakvu djelatnost lobiranja ili preuzimati alternativne naloge koji utiču na djelatnost lobiranja sa poslodavcem, a koji odstupaju ili su u suprotnosti sa uslovima utvrđenim nalogom za lobiranje, osim ako je nalog za lobiranje prethodno izmijenjen ili je interni lobista preuzeo novi.

Dostavljanje podataka o naručiocu lobiranja

Član 31

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužno je da podatke o naručiocu lobiranja, oblasti i predmetu lobiranja, kao i ugovorenoj naknadi za lobiranje dostavi Agenciji, u roku od osam dana od dana zaključenja ugovora o lobiranju, odnosno preuzimanja naloga za lobiranje.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužno je da svaku promjenu podataka iz stava 1 ovog člana dostavi pisanim putem Agenciji, u roku od osam dana od dana nastanka promjene.

Obaveza naručioca lobiranja

Član 32

Naručilac lobiranja, je dužan da lobisti, odnosno pravnom licu koje obavlja djelatnost lobiranja dostavi potrebnu dokumentaciju i informacije u vezi sa predmetom lobiranja u skladu sa ugovorom o lobiranju, odnosno u skladu sa nalogom za lobiranje.

Prikupljanje informacija

Član 33

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužni su da:

- 1) preduzmu radnje u cilju promocije i zaštite legalnog interesa naručioca lobiranja;

2) u obavljanju djelatnosti lobiranja prikupe tačne podatke i informacije i da ih dostave naručiocu lobiranja u skladu sa ugovorom o lobiranju, odnosno sa nalogom za lobiranje.

Lobista i pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja prikupljaju podatke i informacije iz stava 1 tačka 2 ovog člana iz javno dostupnih izvora u skladu sa propisima o slobodnom pristupu informacijama i na drugi zakonom propisan način.

Lobista i pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja ne smiju da podstrekavaju druga lica da im dostavljaju podatke i informacije do kojih su došli na način suprotan zakonu.

Stručno mišljenje

Član 34

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužni su da pripreme stručno mišljenje sa predlogom rješenja u vezi sa zakonima i drugim opštim aktima koji su predmet lobiranja i da to mišljenje sa naučnim publikacijama, studijama izvodljivosti, rezultatima istraživanja i drugim relevantnim dokumentima, kojima raspolažu, dostave naručiocu lobiranja, na način i u rokovima utvrđenim ugovorom o lobiranju, odnosno nalogom za lobiranje.

Materijale i druga dokumenta iz stava 1 ovog člana, lobista odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja koriste radi sprovođenja lobiranja, kod organa vlasti odnosno lobiranog lica i mogu ih dostaviti organu vlasti.

O aktivnostima koje preduzima prilikom lobiranja lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja redovno obavještava naručioca lobiranja.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja mogu stručno mišljenje iz stava 1 ovog člana javno saopštavati.

Principi djelovanja

Član 35

Lobisti, odnosno pravnom licu koje obavlja djelatnost lobiranja zabranjeno je da:

- 1) prikuplja podatke i informacije suprotno članu 33 st. 2 i 3 ovog zakona ili tako prikupljene podatke koristi za lobiranje;
- 2) zastupa dva naručioca lobiranja sa suprotnim interesima.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužni su da kad saznaju za postojanje razloga iz stava 1 tačka 2 ovog člana, obavijeste naručioca lobiranja.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja ne smiju da nude poklon, odnosno stvar, pravo, uslugu ili drugu korist lobiranom licu, ili drugom službeniku ili funkcioneru u organu vlasti.

Lobirano lice, odnosno sa njim povezano lice ne smije da prima poklon, odnosno stvar, pravo, uslugu ili drugu korist koju mu ponudi lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja ne smije nuditi stvar, pravo, uslugu ili drugu korist licu povezanom sa lobiranim licem.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja, ne smije tražiti ili podsticati lobirano lice da djeluje protivpravno ili suprotno etičkim standardima.

Član 36

Započinjanje lobiranja

Lobista započinje djelatnost lobiranja predstavljanjem, stavljanjem na uvid legitimacije, predstavljanjem naručioca lobiranja i predmeta lobiranja i dostavljanjem istih podataka pisanim putem lobiranom licu.

Član 37

Službena zabilješka

Lobirano lice dužno je da sačini službenu zabilješku koja sadrži podatke o lobisti koji ga je kontaktirao i to: ime i prezime, informacije o tome da li se lobista predstavio stavljanjem na uvid legitimacije i postupao u skladu sa ovim zakonom, oblast i predmet lobiranja, ime i prezime, odnosno naziv naručioca lobiranja, datum i mjesto posjete lobiste i svojeručni potpis lobiranog lica.

Kontaktiranje iz stava 1 ovog člana, osim sastanka sa fizičkim prisustvom, podrazumijeva i kontakte putem telefona, sastanke putem video poziva i druge vidove komunikacije putem sredstava komunikacije.

Lobirano lice dužno je da kopiju službene zabilješke iz stava 1 ovog člana dostavi Agenciji, u roku od pet dana od dana kad je ostvarilo kontakt sa lobistom.

Službenu zabilješku iz stava 1 ovog člana, Agencija može koristiti za potrebe provjere tačnosti podatka navedenih u izvještaju o radu lobista.

Lobirano lice dužno je da vodi evidenciju o lobističkim kontaktima, a organ vlasti u kojem je to lice izabrano, postavljeno, imenovano ili zaposleno da podatke o lobističkim kontaktima objavljuje na svojoj internet stranici.

Lobista ima pravo uvida u službenu zabilješku lobiranog lica o lobističkom kontaktu.

Obaveze lobiranog lica

Član 38

Lobirano lice je dužno da odbije dalju komunikaciju sa lobistom, ako procijeni da ga lobista navodi na protivpravno djelovanje, ili kršenje etičkih principa.

Lobirano lice dužno je da odbije dalju komunikaciju u vezi sa lobiranjem sa licem koje nema legitimaciju lobiste, ne predstavi naručioca lobiranja i predmet lobiranja.

Lobirano lice je dužno da za svako lice koje ih kontaktira s očiglednom namjerom vršenja uticaja na donošenje propisa ili drugih opštih i pojedinačnih akata utvrdi da li je to lice lobista, a ako nije, da utvrdi po kojem pravnom osnovu njihove djelatnosti ne predstavljaju lobiranje.

Lobirano lice je dužno da svakom ovlašćenom lobisti pruži razumnu priliku da izrazi svoje interese i suštinu svojih prijedloga.

Lobirano lice je dužno da sačini i dostavi Agenciji kopiju službene zabilješke i kada odbije lobistički kontakt, sa navedenim razlogom odbijanja.

Raskid ugovora i prekid postupka lobiranja

Član 39

Raskid ugovora o lobiranju može da zahtijeva svaka ugovorna strana u svakom trenutku, u skladu sa uslovima iz st. 2 i 3 ovog člana.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužni su da, bez odlaganja, zastanu sa postupkom lobiranja ako:

1) posumnjaju da će izazvati sukob interesa kod naručioca lobiranja koje zastupaju, dok ne otkloni sumnju u postojanje sukoba interesa, a najduže do isteka 30 dana;

2) ako odgovorno lice u pravnom licu koje obavlja djelatnost lobiranja postane javni funkcioner, do postavljanja novog odgovornog lica u pravnom licu, najduže do isteka 30 dana;

3) ako odgovorno lice u pravnom licu koje obavlja djelatnost lobiranja postane član organa iz člana 15 stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona, do postavljanja novog odgovornog lica u pravnom licu, najduže do isteka 30 dana;

4) ako okolnosti ukazuju da može doći do nedozvoljenog lobiranja u smislu čl. 33 i 38 ovog zakona, najduže do isteka isteka 15 dana.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužni su da, bez odlaganja, raskinu ugovor o lobiranju ako:

1) utvrde da će izazvati sukob interesa kod naručioca lobiranja koje zastupaju, ili po isteku 30 dana nakon zastajanja sa lobističkim aktivnostima na bazi sumnje da postoji sukob interesa, a sumnja u ovom roku nije otklonjena;

2) lobista postane javni funkcioner;

3) ako lobista postane član organa iz člana 15 stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona;

4) ako je utvrđeno da je došlo do nedozvoljenog lobiranja u smislu čl. 33 i 41 ovog zakona.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužni su da o prekidu postupka lobiranja iz st. 2 i 3 ovog člana, bez odlaganja, obavijeste Agenciju.

Odgovornost lobiste

Član 40

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja odgovorni su za štetu koju nanese naručiocu lobiranja svojim nezakonitim postupanjem prema opštim pravilima o odgovornosti za štetu.

Nedozvoljeno lobiranje

Član 41

Lobiranje se smatra nedozvoljenim ako:

1) se obavlja suprotno ovom zakonu;

2) ga sprovodi lice koje je brisano iz registra lobista;

3) se obavlja u ime nepostojećeg naručioca djelatnosti lobiranja;

4) ga obavlja lice iz člana 15 stav 1 ovog zakona;

5) ga sprovodi povezano lice sa lobiranim licem.

Dužnost podnošenja prijave za kršenje zakona

Član 42

Lobirano lice ne smije da prihvati lobiranje iz člana 41 ovog zakona.

Lobirano lice dužno je da Agenciju obavijesti o nedozvoljenom lobiranju i dostavi podatke o fizičkom i pravnom licu koje se bavi nedozvoljenim lobiranjem, odnosno lobisti i pravnom licu koje obavlja djelatnost lobiranja suprotno ovom zakonu.

Agencija na osnovu obavještenja i podataka iz stava 2 ovog člana, podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili izdaje prekršajni nalog.

Agencija može pokrenuti prekršajni postupak ili izdati prekršajni nalog po sopstvenoj inicijativi, ako ima saznanja da je došlo do lobiranja iz člana 41 ovog zakona.

Izveštaj o radu

Član 43

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja dužni su da Agenciji dostave pisani izvještaj o radu, najkasnije do 31. januara tekuće za prethodnu godinu.

Lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja koji su brisani iz registra lobista, dužni su da, u roku od 15 dana od dana brisanja, Agenciji dostave izvještaj o radu za period od početka tekuće godine do brisanja iz registra.

Izveštaji iz st. 1 i 2 ovog člana moraju biti objavljeni i javno dostupni u registru lobista, u roku od 8 dana od dana dostavljanja Agenciji.

Sadržaj izvještaja o radu

Član 44

Izveštaj iz člana 43 ovog zakona, sadrži:

- 1) broj i datum odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja, odnosno broj i datum upisa u registar lobista;
- 2) podatke o naručiocu lobiranja u izvještajnom periodu;
- 3) podatke o lobiranim licima i organima vlasti kod kojih je vršeno lobiranje;
- 4) oblast i predmet lobiranja (bliži podaci o aktima i drugim dokumentima koji su bili predmet lobiranja);
- 5) visinu uplaćenih naknada za izvršeno lobiranje i
- 6) podatke o donacijama političkim subjektima, donacijama organima vlasti i sponzorstvima koje su uplatili lobisti, odnosno pravna lica koja obavljaju poslove lobiranja;

Obrazac i bliži sadržaj izvještaja o radu iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

V. NADZOR

Član 45

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom vrši Agencija.

VI. KAZNE NE ODREDBE

Član 46

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice koje obavlja djelatnost lobista, ako:

- 1) obavlja djelatnost lobiranja, a nije upisano u registar lobista (čl. 14 stav 2);
- 2) pisanim putem ne obavijesti Agenciju o promjeni podataka iz člana 23 st. 1 i 2 ovog zakona, najkasnije u roku od tri dana od dana nastanka promjene (član 23 stav 3);
- 3) u slučaju brisanja lobiste iz registra lobista ne vrati legitimaciju Agenciji u roku od tri dana od dana brisanja (član 27 stav 3);

- 4) otpočne postupak lobiranja prije zaključivanja ugovora o lobiranju sa naručiocem lobiranja (član 29 stav 1).
- 5) ugovorom definisana naknada za lobiranje ili njen iznos, zavisi od ishoda lobiranja (29 stav 4);
- 6) vrši bilo kakvu djelatnost lobiranja ili zaključivanja alternativnih ugovora koji utiču na djelatnost lobiranja sa naručiocem, a koji odstupaju ili su u suprotnosti sa uslovima utvrđenim ugovorom o lobiranju (29 stav 5);
- 7) ne dostavi podatke o naručiocu lobiranja, oblasti i predmetu lobiranja Agenciji u roku od osam dana od dana zaključenja ugovora o lobiranju, odnosno od dana preuzimanja naloga za lobiranje (član 31);
- 8) prikuplja podatke i informacije suprotno članu 33 st. 2 i 3 ovog zakona ili tako prikupljenje podatke koristi za lobiranje (član 35 stav 1 tačka 1);
- 9) zastupa dva naručioca lobiranja sa suprotnim interesima (član 35 stav 1 tačka 2);
- 10) nudi poklon, odnosno stvar, pravo, uslugu ili drugu korist lobiranom licu, licu povezanom sa lobiranim licem, drugom službeniku ili funkcioneru u organu vlasti (član 35 st. 3 i 4);
- 11) ne objavljuje podatke o lobističkim kontaktima na svojoj internet stranici (član 37 stav 4);
- 12) djelatnost lobiranja sprovodi lice koje je brisano iz registra lobista (član 41 tačka 2);
- 13) djelatnost lobiranja sprovodi u cilju donošenja propisa ili drugog opšteg akta koji je suprotan javnom interesu (član 41 tačka 3);
- 14) se djelatnost lobiranja obavlja u ime nepostojećeg naručioca djelatnosti lobiranja (član 41 tačka 4);
- 15) djelatnost lobiranja obavlja lice iz člana 15 stav 1 ovog zakona (član 41 tačka 5);
- 16) djelatnost lobiranja obavlja lice povezano sa lobiranim licem (član 41 tačka 5);
- 17) ne dostavi pisani izvještaj o radu Agenciji, najkasnije do 31. januara tekuće za prethodnu godinu (član 43 stav 1);
- 18) u roku od 15 dana od dana brisanja iz registra lobista, Agenciji ne dostavi izvještaj o radu za period od početka tekuće godine do brisanja iz registra (član 43 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 2000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 6 000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se i fizičko lice - lobista novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 2000 eura.

Član 47

Novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice - lobista, ako:

- 1) kao interni lobista otpočne postupak lobiranja prije nego od naručioca lobiranja preuzme nalog za lobiranje (član 30 stav 1);

- 2) kao interni lobista vrši bilo kakvu djelatnost lobiranja ili zaključivanja alternativnih ugovora koji utiču na djelatnost lobiranja sa naručiocem, a koji odstupaju ili su u suprotnosti sa uslovima utvrđenim nalogom za lobiranje (30 stav 4);

Član 48

Novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 2.000 eura kazniće se lobirano lice ako:

- 1) primi poklon, odnosno stvar, pravo, uslugu ili drugu korist koju mu ponudi lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja (član 35 stav 4);
- 2) ne dostavi Agenciji kopiju službene zabilješke iz člana 37 stav 1 ovog zakona, u roku od pet dana od dana kad je ostvarilo kontakt sa lobistom (član 37 stav 3);
- 3) ne vodi evidenciju o lobističkim kontaktima (član 37 stav 5);
- 4) prihvati lobiranje iz člana 38 ovog zakona (član 41);
- 5) ne obavijesti Agenciju o nedozvoljenom lobiranju i ne dostavi podatke o fizičkom i pravnom licu koje se bavi nedozvoljenim lobiranjem, odnosno lobisti i pravnom licu koje obavlja djelatnost lobiranja suprotno ovom zakonu (član 42 stav 2).

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti

Član 49

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 50

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o lobiranju ("Službeni list CG", broj 52/14).

Stupanje na snagu

Član 51

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

O B R A Z L O Ź E N J E

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Programom rada Vlade Crne Gore za 2021. godinu predviđeno utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lobiranju u cilju jačanja preventivnog mehanizma u borbi protiv korupcije. Tokom rada na izradi Predloga zakona, a imajući u vidu da se više od polovine članova osnovnog propisa mijenja, odnosno dopunjava, pristupilo se izradi novog zakona.

Razlog donošenja zakona je i usaglašavanje sa najboljim međunarodnim iskustvima i praksama u cilju propisivanja najboljih normativnih rješenja za sprečavanje nedozvoljenih uticaja u postupcima donošenja propisa i drugih opštih akata, ali i sprječavanja potencijalne korupcije, podizanja transparentnosti rada institucija i efikasnog sprovođenja Zakona u praksi.

Razlog donošenja ovog zakona je to i što je lobiranje prepoznato kao instrument koji doprinosi sprječavanju korupcije u procesu donošenja zakona i drugih opštih akata. Naime, shodno važećem Zakonu, aktivnosti koje se pojavljuju kao lobiranje, a koje se ne smatraju lobiranjem u smislu važećeg Zakona, mogu na nekoliko načina da umanje potencijalnu djelotvornost. Tako lobirano lice može da pretpostavi da lica koja mu se obrate u cilju vršenja uticaja nijesu lobisti po tumačenju zakona, odnosno da ne djeluju u interesu klijenta, osim ako sami lobisti to ne izjave.

Nadzor nad sprovođenjem Zakona o lobiranju, koji je Crne Gore donijela 2014. godine, vrši Agencija za sprječavanje korupcije. Međutim, trenutna situacija sa implementacijom važećeg Zakona o lobiranju nije zadovoljavajuća. Tako je, do kraja avgusta 2021. godine u registar lobista upisano samo šest lobista, jedno pravno lice i jedan naručilac. Takođe, područje primjene važećeg zakona dosta je usko postavljeno, pa je neophodno proširiti područje primjene. U tom smjeru predlaže se da predmet lobiranja obuhvata ne samo opšte, već i pojedinačne akte koji su od opšteg interesa kao što su npr. velike upravne odluke, a koje nisu bile ranije obuhvaćene.

Prilikom izrade Nacrta Zakona o lobiranju, uzeta su u obzir osnovna načela iz Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije, drugih međunarodnih instrumenata iz ove oblasti kao i uporedna zakonodavna i praktična rješenja evropskih zemalja, i u tom smislu proširuju se pravila za postupanje lobista.

III USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVIRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Nacrt Zakona o lobiranju sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim međunarodnim dokumentima:

- ✓ Konvencija Ujedinjenih nacija protiv korupcije

- ✓ Preporuka CM/Rec(2017)2 Komiteta ministara državama članicama o pravnom regulisanju lobiranja u kontekstu donošenja javnih odluka (Savjet Evrope, usvojena 22. marta 2017.)
- ✓ Preporuka Savjeta o načelima transparentnosti i integriteta u lobiranju (OECD, usvojena 18. februara 2010.).

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Zakon je sistematizovan kroz sedam poglavlja: Osnovne odredbe; Načela lobiranja; Djelatnost lobiranja; Sprovođenje lobiranja; Nadzor; Kaznene odredbe i Prelazne i zavrešne odredbe. Sva navedena poglavlja predstavljaju tematski i funkcionalno zaokružene cjeline koje određuju djelatnost lobiranja.

I. Osnovne odredbe (čl. 1 do 7)

U osnovnim odredbama kroz predstavljanje predmeta zakona, određene su oblasti koje se uređuju njime, definiše pojam lobiranja, lobirano lice i naručilac lobiranja kao i određuje opseg aktivnosti koje nisu obuhvaćene pojmom lobiranja, odnosno koje se ne smatraju lobiranjem.

Imajući u vidu da se u praksi ne dešava da svaka djelatnost lobiranja ostvaruje uticaj, te da djelatnosti lobiranja mogu da budu povezane sa neuspješnim pokušajem vršenjem uticaja, a uzimanjem u obzir Preporuku CM/Rec (2017) 2, koja kao cilj lobiranja definiše vršenje uticaja na donošenje javnih odluka, Nacrtom zakona o lobiranju pojam lobiranja se proširuje u smislu da lobiranje obuhvata i namjeru da se vrši uticaj, a ne sami izvršeni uticaj.

Pojam lobiranja je proširen i na način da predmet lobiranja obuhvata i donošenje pojedinačnih akata. Tako da djelatnosti lobiranja obuhvataju i vršenje uticaja na donošenje javnih odluka koje se odnose na način realizacije velikog infrastrukturnog projekta, utvrđivanje uslova za velike javne nabavke, odluku o dodjeljivanju jednokratne pomoći i slično, a imajući u vidu da međunarodne preporuke definišu predmet lobiranja u širem smislu kao „donošenje javnih odluka” (Preporuka CM/Rec (2017) 2) ili „zakonodavstvo, javne politike ili upravne odluke”, uključujući izradu projekata i ugovora.

Imajući u vidu da je područje primjene važećeg Zakona prilično ograničeno iz razloga izostavljanja iz svog obuhvata svake vrste lobiranja osim u interesu naručioca, članom 3 Predloga zakona se propisuje da lobiranje ne obuhvata samo situacije kada se fizička i pravna lica na osnovu ugovornog odnosa obavezuju da vrše uticaj na donosioce odluka, već i situacije u kojima lica koja su zaposlena u nekom pravnom licu vrše lobiranje u interesu sopstvenog poslodavca. To je takozvano interno lobiranje („interni lobista“). Razlog proširivanja pojma lobiranja je u tome što u Crnoj Gori, kao zemlji sa malim brojem stanovnika, brojni potencijalni domaći naručioci lobiranja se najčešće odlučuju da pokušaju vršenje uticaja putem direktne i često neformalne komunikacije sa donosiocima odluka, umjesto da postanu naručioci profesionalnih lobista. Ovim proširivanjem pojma lobiranja stvoriće se uslovi za efikasniju kontrolu nad institutom lobiranja, odnosno nad

aktivnostima pojedinaca ili interesnih grupa koje u određenom postupku na legitiman ili nelegitiman način pokušavaju ostvariti interese.

U članu 5 Nacrta zakona o lobiranju proširen je opseg aktivnosti koje se ne smatraju lobiranjem. Prema tome, objave u medijima i objave putem drugih kanala javne komunikacije se neće smatrati lobiranjem, a što je potpuno opravdano u smislu da je razmjena mišljenja u otvorenoj javnoj sferi ključni uslov demokratije. Drugim riječima, informacije, stavovi i mišljenja otvoreno izraženi na društvenim mrežama ili na javnim događajima (na primjer, javni govori na demonstracijama ili konferencijama) se neće smatrati lobiranjem, iako mogu biti dio šire strategije lobiranja pojedinih lica. Takođe, lobističke aktivnosti stručnjaka ili specijalista ne predstavljaju lobiranje samo u slučaju kada po pozivu organa vlasti sa ili bez naknade, učestvuju u pripremi, razmatranju ili davanju stručnih mišljenja o predloženim rješenjima zakona i drugih opštih akata.

II. Načala lobiranja (čl. 8 do 13)

Kroz osnovna načela djelovanja, zakon prije svega promoviše načelo javnosti i zaštite javnog interesa, princip integriteta i sukob interesa. Posebno se naglašava javnost, odnosno otvorenost ovog postupka, čime se promoviše princip transparentnosti i dostupnosti informacija za sve zainteresovane pojedince i socijalne grupe u odnosu na obavljanje djelatnosti lobiranja. Nadalje, načelo javnosti, sa jedne strane, štiti službenike koji odlučuju u zakonodavnim i izvršnim organima od sumnjivih pritisaka sa druge strane, omogućava lobistima zakonito i legitimno posredovanje u ostvarivanju njihovih interesa, kod predstavnika zakonodavne i izvršne vlasti u postupcima odlučivanja.

Kao važna načela za obavljanje lobiranja određena su i načela povjerljivosti, dužnosti da se obezbijedi tačnost i autentičnost informacija i slično, kao i da je lobista dužan da poštuje princip integriteta i izbjegava sukob interesa. Osim sukoba interesa koji postoji kod lobiste, odnosno pravnog lica kada prilikom obavljanja djelatnosti lobiranja zastupa dva naručioca lobiranja sa suprotnim interesima, Predlogom zakona o lobiranju propisano je da sukob interesa kod lobiste, odnosno pravnog lica koje obavlja djelatnost lobiranja postoji i ukoliko preduzima lobističke aktivnosti prema licu, koje je sa lobistom povezano lice.

III. Djelatnost lobiranja (čl. 14 do 27)

Poglavlje III sadrži: obavljanje djelatnosti lobiranja, postupak registracije, tj. obaveznog upisa u Registar lobista, uz taksativno navođenje uslova koje moraju ispuniti fizička i pravna lica kako bi mogli obavljati djelatnost lobiranja.

Registar je javan i objavljuje se na internet stranici Agencije za spečavanje korupcije i sadrži podatke o lobistima, pravnim licima koja obavljaju djelatnost lobiranja i naručiocima lobiranja. Na ovaj način obezbjeđuje se puna transparentnost, kako bi javnost bila u potpunosti upoznata sa lobističkim aktivnostima, ali i da bi se potencijalnim naručiocima lobiranja pružile potrebne informacije u izboru lobiste kao ugovorne strane.

Nacrtom je propisan kao jedan od obaveznih uslova za obavljanje poslova lobiranja od strane fizičkog lica, posjedovanje sertifikata za obavljanje poslova lobiranja koji

izdaje Agencija za sprječavanje korupcije. Odobrenje za obavljanje djelatnosti lobiranja izdaje se i zahtjeva isključivo za fizičko lice, a upis u registar se vrši po službenoj dužnosti danom izdavanja odobrenja. Sa druge strane, pravno lice primarno crpi svoj legitimitet za obavljanje djelatnosti lobiranja na način što pored ostalih uslova treba da ima zaposleno najmanje jedno lice koje ima odobrenje za obavljane djelatnosti lobiranja (član 14 stav 2. tačka 4). Upis pravnog lica u registar vrši se na zahtjev pravnog lica i uz priložene dokaze o ispunjavanju uslova iz člana 14 stav 2 ovog zakona i o tome Agencija donosi rješenje.

U članu 15 Nacrta su taksativno nabrojane situacije u kojima je zabranjeno obavljanje djelatnosti. U istom članu propisan je i rok trajanja zabrane za javnog funkcionera. Naime, zabrana traje dvije godine od dana prestanka funkcije, bivšem javnom funkcioneru obavljanje poslova ili pružanje usluga direktno ili indirektno povezanih sa djelatnošću lobiranja za lobistu ili pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja, a koje su usmjerene na nadležni organ vlasti u kojem je javni funkcioner obavljao funkciju. Dok je bivšem funkcioneru obavljanje poslova ili pružanje usluga direktno ili indirektno povezanih sa djelatnošću lobiranja za lobistu ili pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja usmjerene prema ostalim organima vlasti zabranjeno do godinu dana od dana prestanka funkcije.

Određeno je da registar vodi Agencija, evidentira sve promjene vezane za status lobista, odnosno pravnih lica koja obavljaju djelatnost lobiranja, izdaje odobrenje za obavljanje djelatnosti lobiranja, donosi rješenje o upisu pravnog lica u registar lobista, rješenja o brisanju iz registra itd.

IV. Sprovođenje lobiranja (čl. 28 do 44)

U ovom Poglavlju uređuje se postupak lobiranja od zaključivanja ugovora o lobiranju, odnosno od davanja naloga za lobiranje i preciziranja šta ugovor, odnosno nalog mora da sadrži, pa do navođenja slučajeva kada lobista ili pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja moraju prekinuti postupak lobiranja. Tako, ugovor o lobiranju, sadrži: podatke o ugovornim stranama, predmet lobiranja (opis predmeta i cilj lobiranja), podatke o načinu i vremenu trajanja lobiranja, podatke o visini naknade za lobiranje i izjavu o nepostojanju sukoba interesa i izjavu da će postupati u skladu sa pravilima lobiranja propisanim ovim zakonom. Dok nalog za lobiranje sadrži podatke o naručiocu lobiranja i zaposlenom internom lobisti, predmet lobiranja (opis predmeta i cilj lobiranja), podatke o načinu i vremenu trajanja lobiranja, izjavu internog lobiste o nepostojanju sukoba interesa i izjavu da će postupati u skladu sa pravilima lobiranja propisanim ovim zakonom.

Uređena su prava i obaveze koje lobista, odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja ima u pogledu načina prikupljanja informacija i principi djelovanja kako bi se ostvarila svrha ugovora, odnosno naloga u skladu sa zakonom. Veoma važne su odredbe koje regulišu ograničenja za samog lobistu odnosno pravno lice koje obavlja djelatnost lobiranja i definišu nedozvoljene radnje lobiranja (član 42) kao što su kada djelatnost lobiranja sprovodi lice koje je brisano iz registra lobista, ako se obavlja u ime nepostojećeg naručioca djelatnosti lobiranja, ako ga obavlja lice iz člana 15 stav 1 ovog zakona, ako ga sprovodi povezano lice sa lobiranim licem.

Važno je istaći da je Nacrtom Zakona posebno naglašena transparentnost u samom procesu lobiranja, kroz obavezu lobiranog lica da podnese službenu zabilješku o

lobističkom kontaktu nadležnom organu, Agenciji za sprečavanje korupcije u roku od pet dana od dana kad je ostvarilo kontakt sa lobistom (član 37), čime se omogućava efikasniji i potpuniji nadzor nad primjenom zakona, te svojevrsna dvostrana kontrola, sa jedne strane uvidom u službene zabilješke o lobističkim kontaktima, a sa druge strane uvidom u izvještaje o radu lobista od strane Agencije. Takođe, obaveza institucija (organa vlasti) je i da objave informaciju o lobističkom kontaktu (lobiranom licu, lobisti i predmetu lobiranja) na svojoj web stranici čime se dodatno pojačava transparentnost samog postupka.

Utvrđena je i obaveza lobiranog lica da obavijesti Agenciju za sprečavanje korupcije i dostavi podatke o fizičkom i pravnom licu koje se bavi nedozvoljenim lobiranjem, odnosno lobisti i pravnom licu koje obavlja djelatnost lobiranja suprotno ovom zakonu, a na osnovu kojih u daljem postupku Agencija podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili izdaje prekršajni nalog.

U ovom dijelu zakona sadržane su i odredbe o obavezi lobiste da izvještava nadležni organ, na godišnjem nivou o svojim aktivnostima, kao i sadržaj samog izvještaja.

V. Nadzor (član 45)

Ovim poglavljem određuje se nadležnost Agencije za sprečavanje korupcije, kao institucije koja vrši nadzor nad primjenom ovog zakona.

VI. Kaznene odredbe (čl. 46 do 48)

Kaznenim odredbama definišu se prekršaji i novčane kazne za fizičko i pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu, kao i odgovorno lice u državnom organu, organu uprave, organu lokalne samouprave i organu lokalne uprave u slučajevima povreda odredbi ovog zakona, za taksativno navedene prekršaje nepridržavanja odredbi zakona.

VII. Prelazne i završne odredbe (čl. 49 do 51)

Ovim poglavljem definiše se stupanje na snagu i početak primjene zakona, kao i rok za donošenje podzakonskih akata za njegovo sprovođenje.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVODENJE OVOG ZAKONA

Za implementaciju ovog propisa nisu potrebna dodatna finansijska sredstava iz budžeta Crne Gore.